

IMPACTUL REPOZITORIULUI USMF “NICOLAE TESTEMIȚANU” ASUPRA VIZIBILITĂȚII AUTORILOR

Tamilla BAROV, bibliotecară principală
ORCID ID: 0000-0002-5054-1601

Olesea DOBREA, directoare adjunctă
ORCID ID: 0000-0002-0937-2754
**Biblioteca Științifică Medicală
USMF „Nicolae Testemițanu”**

Rezumat. Mediul informațional academic se caracterizează printr-un grad înalt de complexitate și dinamism, determinate de expansiunea accelerată a resurselor digitale, diversificarea canalelor de comunicare științifică și transformările continue ale tehnologiilor informaționale. Prin urmare, investiția în infrastructuri digitale durabile, politici coerente de arhivare și strategii de dezvoltare pe termen lung devine o condiție esențială pentru consolidarea relevanței și competitivității instituțiilor academice în societatea cunoașterii.

În acest context, dezvoltarea sustenabilă a Repozitoriilor Instituționale devine o prioritate strategică, acestea funcționând nu doar ca infrastructuri de arhivare și conservare, ci și ca instrumente eficiente de sporire a vizibilității și impactului autorilor. Astfel, repozitoriile instituționale devin veritabile platforme de promovare științifică, amplificând vizibilitatea producției academice și consolidând reputația individuală și instituțională în spațiul științific internațional.

Cuvinte cheie: acces deschis, repozitoriul instituțional, vizibilitatea cercetării, Repozitoriul USMF “Nicolae Testemițanu”

Abstract. The academic information environment is increasingly complex and dynamic, shaped by the rapid expansion of digital resources, the diversification of scientific communication channels and continuous transformations in information technology. In this context, investment in sustainable digital infrastructure, coherent archiving policies and long-term development strategies is essential for strengthening the relevance and competitiveness of academic institutions in the knowledge society.

The sustainable development of institutional repositories is a strategic priority as they serve as both archiving and preservation infrastructures and effective tools for increasing authors' visibility and impact. Institutional repositories become true platforms for scientific promotion, amplifying the visibility of academic output and strengthening the reputations of individuals and institutions within the international scientific community.

Keywords: open access, institutional repository, research visibility, Nicolae Testemițanu State University of Medicine and Pharmacy Repository

În condițiile actuale, se impune o analiză a rolului Repoziatoriului Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” ca instrument eficient pentru creșterea vizibilității autorilor în mediul informațional. Dezvoltarea acestui produs informațional a parcurs mai multe etape evolutive, fiecare fiind susținută de expertiză profesională și fundamentată pe bune practici în domeniul managementului informațional și al accesului deschis.

În anul 2013, șapte biblioteci universitare din Republica Moldova, care și-au conjugat eforturile în promovarea mișcării Accesului Deschis, au intrat într-o nouă etapă de dezvoltare, modernizare și redefinire strategică în cadrul proiectului TEMPUS Nr. 543929-TEMPUS-1-2013-LT-TEMPUS-JPGR „Servicii informaționale moderne pentru îmbunătățirea calității studiilor” (Modern Information Services for Improvement Study Quality - MISISQ). Proiectul a fost conceput ca o strategie de modernizare instituțională, orientată spre consolidarea rolului bibliotecilor universitare în asigurarea calității procesului educațional și de cercetare.

În vederea realizării obiectivului major, crearea și dezvoltarea repozițiilor instituționale, au fost implementate multiple activități, structurate pe mai multe dimensiuni: evaluare instituțională, dezvoltarea resurselor umane (staff), infrastructură tehnică și soluții software, activități de advocacy, instruire profesională și marketing informațional.

În anul 2016, produsul informațional rezultat a devenit accesibil utilizatorilor. Pentru reglementarea cadrului normativ privind organizarea și funcționarea Repoziatoriului Instituțional, a fost elaborat și aprobat un set complex de documente de politici instituționale, după cum urmează:

1. Politica Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova privind Accesul Deschis la informație / Open Access Policy of Nicolae Testemitanu State University of Medicine and Pharmacy of the Republic of Moldova (aprobată prin Procesul-verbal al ședinței Senatului nr. 1/4 din 24.03.2016; actualizată și aprobată prin Decizia Senatului nr. 8/18 din 23.09.2021).

2. Politica instituțională a fost înregistrată în Registrul Internațional al Mandatelor și Politicilor privind Repozițiile cu Acces Deschis (ROARMAP) (<http://roarmap.eprints.org/1054>).

3. Strategia pentru știința deschisă a Instituției Publice Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova pentru perioada 2021-2026

4. Regulamentul de organizare și funcționare a Repoziatoriului Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova (aprobat prin Procesul-verbal al ședinței Senatului nr. 1/4 din 24.03.2016; actualizat și aprobat prin Decizia Senatului nr. 8/19 din 23.09.2021).

5. Declarația privind arhivarea publicațiilor în Repoziitoriul USMF „Nicolae Testemițanu” (https://library.usmf.md/sites/default/files/inline-files/Acord%20declarație_2.pdf).

6. Ghidul de arhivare a publicațiilor în Repoziitoriul Instituțional (https://library.usmf.md/sites/default/files/inline-files/ghid_de_arhivare_a_documentelor_in_RI%20%281%29.pdf)

Pentru sporirea vizibilității internaționale, Repoziitoriul Instituțional a fost înregistrat în principalele directoare și registre de profil, precum OpenDOAR, ROAR și Webometrics Ranking of Repositories. Totodată, acesta a fost integrat în platforma PRIMO și

în BASE (Bielefeld Academic Search Engine), motor multidisciplinar de căutare pentru resurse științifice în acces deschis, dezvoltat de Biblioteca Universității Bielefeld.

Continuitatea proiectului *MISISQ* a fost asigurată prin lansarea în martie 2019 a proiectului *Consolidarea capacităților de gestionare a cercetării și a Științei Deschise ale instituțiilor de învățământ superior din Republica Moldova și Armenia - Strengthening Research Management and Open Science Capacities of HEIs in Moldova and Armenia - MINERVA*, finanțat de programul ERASMUS+ (15.01.2019 – 14.01.2022). Scopul proiectului a constat în consolidarea capacităților de cercetare și a capacităților Open Science ale instituțiilor de învățământ superior din Moldova și Armenia.

Conform raportului publicat de Webometrics Ranking of Repositories, în luna mai 2025 (https://figshare.com/articles/preprint/Transparent_Ranking_of_Repositories_2025_docx/29099234?file=54646781), poziționarea Repozitoriului reflectă consolidarea vizibilității și a impactului producției științifice instituționale în mediul academic internațional.

Tab. 1 Clasamentul Webometrics

Instituția	Clasament la nivel național	Publicații din RI indexate în Google Scholar
UTM	I	13700
USMF „Nicolae Testemițanu”	II	7790
UPSC „Ion Creangă”	III	2460
ASEM	IV	1130

De la momentul creării Repozitoriului Instituțional (RI) și până în prezent, se constată o evoluție ascendentă și susținută a numărului de înregistrări. În luna decembrie a an. 2025, numărul total al acestora depășea 28.300 de documente, cu o medie anuală de creștere de aproximativ 2.000 de înregistrări.

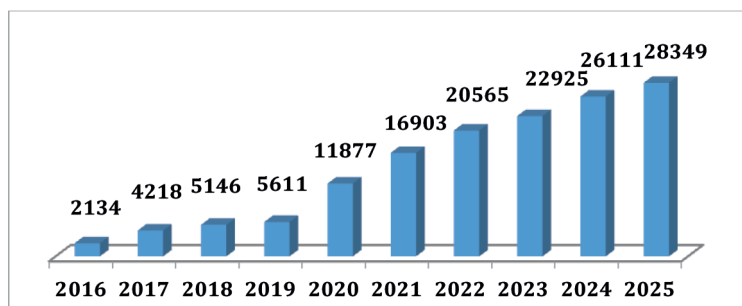

Fig. 1 Dinamica dezvoltării Repozitoriului USMF „Nicolae Testemițanu”, perioada 2016-2025

Această dinamică constantă, manifestată prin diversificarea structurii și extinderea colecțiilor existente reflectă consolidarea culturii instituționale a arhivării și implicarea activă a comunității academice în procesul de diseminare și valorificare a rezultatelor cercetării științifice.

În rezultatul dezvoltării și operaționalizării Repozitoriului USMF “Nicolae Testemițanu” a sporit considerabil vizibilitatea și impactul lucrărilor științifice elaborate de cadrele didactice și cercetătorii universității, reflectată inclusiv prin creșterea numărului

de citări. Pe parcursul procesului de constituire și dezvoltare sustenabilă a RI, s-a conturat un nucleu de autori activi ale căror contribuții asigură o pondere semnificativă a conținutului și influențează în mod direct indicatorii de impact și de utilizare.

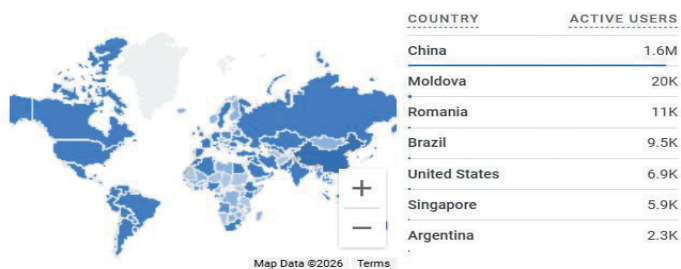
Tipologia publicațiilor arhivate evidențiază caracterul preponderent științific al Repozitoriului, aspect confirmat de dinamica statisticilor de accesare, descărcare și vizualizare a colecțiilor. Astfel, datele de utilizare confirmă rolul RI ca instrument eficient de diseminare a rezultatelor cercetării și de consolidare a vizibilității instituționale în mediul academic.

Analiza subiectelor și a metadatelor utilizate în descrierea documentelor permite identificarea direcțiilor științifice dominante în Repozitoriu. Distribuția publicațiilor pe domenii tematice evidențiază tendințele și ariile de interes în cercetarea instituțională. Datele indică o prevalență a tematicilor aferente practicii clinice și sănătății publice, acestea situându-se în topul domeniilor reprezentate. Totodată, se remarcă o pondere semnificativă a colecțiilor de protocoale clinice și teze de doctorat, care reflectă atât orientarea aplicativă a cercetării, cât și contribuția substanțială la fundamentarea practicilor medicale bazate pe dovezi.

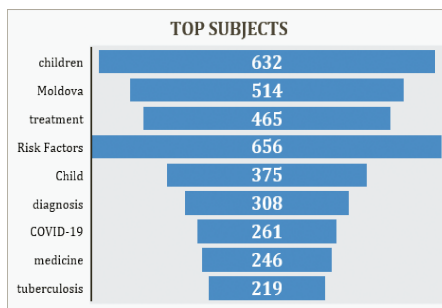
Monitorizarea și colectarea datelor statistice privind utilizarea Repozitoriului USMF “Nicolae Testemițanu” sunt realizate prin intermediul instrumentelor Google Analytics și Google Search Console, care permit analiza traficului, a surselor de acces și a comportamentului informațional al utilizatorilor. Datele statistice evidențiază un nivel sporit de accesare și utilizare a acestuia la nivel național, fapt ce demonstrează integrarea activă a resurselor RI în activitatea comunității academice și medicale. Frecvența accesărilor indică utilizarea constantă a informațiilor atât în procesul educațional, cât și în practica medicală, precum și în activitățile de formare profesională continuă.

Interesul pentru resursele arhivate în RI nu se limitează însă la nivel național. Statisticile de utilizare indică accesări din cel puțin 50 de țări, printre care se remarcă, China, Suedia, Statele Unite ale Americii și România.

Această distribuție geografică relevă integrarea RI în circuitul internațional al informației științifice și confirmă relevanța conținutului pentru comunitatea academică globală. Analiza comportamentului utilizatorilor evidențiază, totodată, un număr semnificativ de vizite repetate, ceea ce reflectă un interes constant și o fidelizare a publicului.

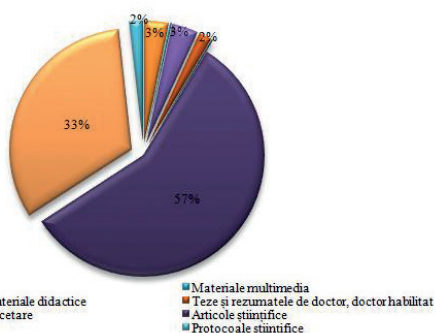

Img. 2 Statistici privind accesarea RI la nivel global în anul 2025

Img. 1 Topul celor mai căutate subiecte în Repozitoriul Instituțional

Conform datelor pentru 2025, distribuția tipurilor de publicații este următoarea: cel mai mare număr de articole științifice - 15.760 (57%), lucrări ale conferințelor - 8 963 (33%), teze de doctor și doctor habilitat și rezumate ale acestora - 470 (3%), protocoale clinice - 472, materiale didactice - peste 1.000 de înregistrări.

Img. 3 Structura tipologică a publicațiilor din Repozitoriul USMF "Nicolae Testemițanu"

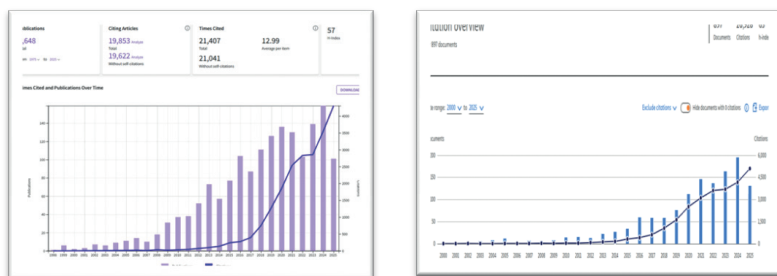
O analiză a profilurilor de autor pe platforma Google Scholar evidențiază o creștere semnificativă a vizibilității cercetătorilor instituției: numărul profilurilor active a evoluat de la 89 în anul 2020 la 1002 în octombrie 2025. Această dinamică reflectă consolidarea prezenței digitale a comunității academice și asumarea instrumentelor de monitorizare a impactului științific.

Conform datelor publicate pe platforma National H-index Ranking (<https://md.h-index.com/ro/nicolae-testemitanu-state-university-of-medicine-and-pharmacy>), indicele h al autorilor universității a înregistrat o creștere de la 104 la 111 între trimestrul II și trimestrul IV al anului 2025.

Se constată, totodată, o corelație directă între extinderea volumului publicațiilor disponibile în acces deschis și creșterea numărului de citări în bazele de date științifice internaționale. Analiza dinamicii citărilor autorilor instituției în perioada 2019-2025 indică o tendință ascendentă constantă, cu intensificări semnificative în ultimii ani.

În Scopus, după anul 2019 se remarcă o creștere a citărilor, cu un vârf în intervalul 2023-2024, când au fost indexate 897 de documente, cumulând 26.928 de citări și un indice h de 63. O evoluție similară este și în Web of Science, unde, în perioada 2019-2024, sunt înregistrate 1.648 de publicații, cu un total de 21.407 citări și un indice h de 57.

Aceste date confirmă impactul pozitiv al politicilor instituționale orientate spre promovarea Accesului Deschis și integrarea producției științifice în fluxurile informaționale internaționale, contribuind la consolidarea vizibilității și recunoașterii academice a autorilor.

Img. 4, 5 Dinamica citărilor publicațiilor cercetătorilor USMF „Nicolae Testemițanu” în Scopus și Web of Science (2025)

Biblioteca Medicală Științifică joacă un rol central în dezvoltarea și mentenanța Repozitoriului USMF “Nicolae Testemițanu”. Nu este doar un centru de informare, ci și un actor strategic în gestionarea, diseminarea și valorificarea producției științifice instituționale. Biblioteca organizează sistematic activități de formare a culturii cercetării.

De asemenea, bibliotecarii oferă asistență și consultanță privind arhivarea rezultatelor cercetării în Repozițoriu și gestionarea corectă a referințelor bibliografice.

O activitate prioritară a Bibliotecii este și asistarea cercetătorilor în crearea și gestionarea profilurilor academice în ORCID, Scopus Author ID și Google Scholar. Personalul de specialitate al bibliotecii ghidează autorii în procesul de înregistrare și actualizare a profilurilor, în corelarea corectă a publicațiilor și interoperabilitatea datelor între diferite platforme. Aceste activități contribuie la configurarea unui profil științific digital coerent și unic al cercetătorului, asigurând vizibilitatea rezultatelor științifice, acuratețea indicatorilor de impact și transparența activității de publicare în mediul academic internațional.

Totodată, Biblioteca monitorizează calitatea metadatelor, asigurând integritatea, corectitudinea și conformitatea lor cu standardele internaționale. Structurarea corectă a metadatelor facilitează indexarea publicațiilor în bazele de date științifice, sporește vizibilitatea și accesibilitatea lor și, implicit, contribuie la creșterea numărului de citări. De asemenea, responsabilitatea pentru suportul tehnic necesar funcționării Repozițoriului aparține inginerilor din cadrul Bibliotecii, care gestionează securitatea și performanța sistemului, mențin și dezvoltă produsul informațional, colaborează cu dezvoltatorii softului DSpace și efectuează sarcini pentru menținerea fiabilității RI și optimizarea fluxurilor de arhivare și acces la documente.

Astfel, ansamblul activităților complexe desfășurate de Biblioteca Științifică Medicală exercită un impact direct asupra vizibilității academice a autorilor, contribuie la îmbunătățirea indicatorilor bibliometrici și consolidează poziția instituției în cadrul comunității științifice internaționale.

Implementarea acestor măsuri urmărește creșterea transparenței activității de cercetare, promovarea unei culturi instituționale orientate spre diseminarea deschisă și valorificarea producției științifice.

Pe termen lung, performanța și sustenabilitatea Repozițoriului Instituțional vor depinde de implementarea consecventă a strategiilor de înlăturare a barierelor în arhivare, de controlul calității metadatelor și de dezvoltarea competențelor informaționale ale autorilor.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. AGUILLO, Isidro F. *Transparent Ranking of Open Access Repositories according to number of items indexed by Google Scholar. May 2025 edition*. Preprint [2025-05-20]. Figshare - a Digital Science Solution. Disponibil: <https://doi.org/10.6084/m9.figshare.29099234> [accesat 2025-09-11].
2. BAROV, Tamilla și Olesea DOBREA. Отражение научно-исследовательского процесса в институциональном репозитории. Опыт Государственного Университета Медицины и Фармации „Николае Тестемицану”. *Magazin bibliologic*. 2016, nr. 1-4, pp. 79-84. ISSN 1857-1476.
3. CARPOVICI, Elena și Tamilla BAROV. Repozițoriul instituțional în domeniul științelor medicale al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testețanu” în viziunea comunității academice. In: *MISISQ: Implicare. Creativitate. Durabilitate: materialele conferinței internaționale, 27-28 septembrie 2018*, Chișinău, Republica Moldova. Bălți, 2018, pp. 152-167. ISBN 978-9975-50-226-9.
4. CIOBANU, Silvia și Olesea DOBREA. *Modern information services for improvement study quality = Servicii informaționale moderne pentru îmbunătățirea calității studiilor*. Bălți; Chișinău, 2016. 32 p. ISBN 978-9975-50-193-4.

5. DOBREA, Olesea și Liubovi KARNAEVA. Open research data in the perception of the medical university community. *Moldovan Journal of Health Sciences*. 2022, vol 29(3), anexa 1, p. 567. ISSN 2345-1467. Materialele conferinței științifice anuale „Cercetarea în biomedicină și sănătate: calitate, excelență și performanță”, 19-21 octombrie 2022, Chișinău.
6. DOBREA, Olesea și Tamilla BAROV. Repozitoriul USMF „Nicolae Testemițanu” în susținerea și promovarea cercetării instituționale. *Moldovan Journal of Health Sciences*. 2023, vol. 10(3), anexa 1, p. 765. ISSN 2345-1467. Materialele conferinței științifice anuale „Cercetarea în biomedicină și sănătate: calitate, excelență și performanță”, 18-20 octombrie 2023, Chișinău.
7. DOBREA, Olesea. Evoluția indicatorilor de măsurare a impactului rezultatelor științifice (de la bibliometrie la altmetrie). In: *Sesiune națională cu participare internațională de comunicări științifice studențești*, ediția a 24-a, 15 februarie 2020, Chișinău. Chișinău: CEP USM, 2020, vol. 2, pp. 135-137. ISBN 978-9975-142-89-2.
8. LUPU, Viorica și Olesea DOBREA. *Ghidul de arhivare a publicațiilor în Repozitoriul Instituțional DSPACE*. Chișinău, 2016. Disponibil: https://library.usmf.md/sites/default/files/inline-files/ghid_de_arhivare_a_documentelor_in_RI%20%281%29.pdf [accesat 2025-09-11].
9. REGISTRY OF OPEN ACCESS REPOSITORIES MANDATORY ARCHIVING POLICIES (ROARMAP). *Nicolae Testemitanu State University of Medicine and Pharmacy of the Republic of Moldova*. 2016. Disponibil: <https://roarmap.eprints.org/1054/> [accesat 2025-09-11].
10. ȚURCAN, Nelly și Rodica CUJBA. Open access policy to research outputs in the Republic of Moldova. State of the art and perspectives. *Central and Eastern European Edem and Egov Days*. Online. 2018, vol. 325, pp. 283-294. Disponibil: <https://doi.org/10.24989/ocg.v325.24> [accesat 2025-08-12].
11. UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „NICOLAE TESTEMIȚANU”. *Strategia pentru știința deschisă a Instituției Publice Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova pentru perioada 2021-2026*. Disponibil: https://usmf.md/sites/default/files/2022-01/Strategia%20pentru%20%C8%98tiința%20deschisa_0.pdf [accesat 2025-08-12].
12. UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „NICOLAE TESTEMIȚANU”. *Regulamentul de organizare și funcționare a Repozitoriului Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova*. 2021. Disponibil: https://library.usmf.md/sites/default/files/inline-files/Regulamentul%20RI_2021_0.pdf [accesat 2025-08-12].
13. UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „NICOLAE TESTEMIȚANU”. *Politica Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova privind accesul deschis la informație*. Online. Aprobata: 2021-09-23. Disponibil: https://usmf.md/sites/default/files/2021-10/POLITICA%20privind%20AD_2021.pdf [accesat 2025-08-12].
14. UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „NICOLAE TESTEMIȚANU”. *Strategia pentru Știința Deschisă a Instituției Publice Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova pentru perioada 2021-2026*. Online. Aprobata: 2021-11-25.